

LA CAMPANA DE GRACIA.

10 CÉNTIMS   NUMERO ESPECIAL   10 CÉNTIMS

DIA DELS MORTS,

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: Llibreria Espanyola, Rambla del Mitj, núm. 20, botiga, BARCELONA

PREU DE SUSCRICIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre **ESPANYA** pesetas 1'50.—Cuba y Puerto-Rico, 2.—Estranger, 2'50.

DIA DE DIFUNTS DE 1887.—(Dibuix de M. Moliné.)

¡Miréu la vostra obra, libre-cambistas!!

TRIBUT.

LS escriptors y artistas que ab los fruits de son talent ó ab las guspiras de son ingeni, ilustran un dia las páginas de aquest periódich;

Als inolvidables **Tomás Padró, Robert Robert, Anton Llaberia, Anton Altadill, Joaquim María Bartrina, Joseph Dern** y demás companys que han anat pagant á la mare naturala lo tribut que li devém tots los mortals; Envia una llágrima saturada ab lo perfum dels més carinyosos records:

LA CAMPANA DE GRACIA.

MORTS.

o tots los que están aposentats al cementiri pot dirse que son morts.

Apart dels pares que viuen en la memoria dels seus fills y dels oncles que trincan y granejan en la butxaca dels seus hereús, hi ha 'ls homes célebres y famosos que aquestos hem convingut, en que no moren may.

La mateixa frasse tant vulgar, tant usual, de *Pau als difunts*, ó no vol dir res, ó demostra que 'ls difunts viuen y alentan, perque 'l mer fet de desitjarlos la pau, indica que poden exasperarse, engrunyirse y declararse la guerra, alterant la santa quietut del cementiri.

Hi ha més encare.

No sols los morts viuen, sino qu' en certs cassos gosan del poder de la fecundació, donant vida als altres.

Un exemple: la majoria dels Ajuntaments espanyols, deuen la existencia al sufragi dels difunts.

Un altre: los difunts son los que fan bullir l' olla á la major part dels capellans.

Y ja no parlo, per no ferme pesat, de aquells tipos que 's campan la vida sense fer més que aixecar morts.

Allunyémnos, donchs, dels cementiris, laboratoris actius ahont la materia 's depura y 's transforma continuament; ahont las humanas despullas prestan existencia á nous sers que successivament aniran depurantse y transformantse, sense interrompre un sol instant l' eterna cadena de la immortalitat.

¿Volém honrar als morts de debó?

Donchs no 'ns moguéem de poblat. Los verdaders morts se troban entre nosaltres, circulan per carrers y passas; si 'ns coneixen, 'ns saludan; si 'ls hi doném conversa, parlan; si 'ls hi oferim pá y vi, menjan y beuen... Son morts que viuen; pero son més morts que 'ls altres.

Espanya es una de las naciones d' Europa que avuy com avuy té més trassas de cementiri. Pél numero de morts que conta es sens dupte la primera.

Aquest ayre empestat que ho asfixia tot, ideas generosas, aspiracions nobles, pensaments de prosperitat y de grandesa, no es més que 'l baf de tants y tants morts inseputls que omplan del un al altre confi 'l territori de la Peninsula.

Passém una revista funebre.

Obran la marxa de la comitiva l' Agricultura, la Industria y 'l Comerç, morts tots tres á l' hora, á mans de la Utópia libre-cambista y de la politica bissantina.

L' Agricultura facilita la terra pèl sepeli del país, l' Industria li teixeix la mortalla y 'l Comerç li proporciona la caixa precisament de fabricació estrangera.

Los contribuyents segueixen afligits detrás del enterro, tots mústichs, y grochs, com si per ells hagués arribat també l' hora darrera. No logrerém los espanyols la suspirada igualtat politica que demanavam á la causa democrática; pero en cambi se 'ns imposará la més estricta igualtat dintre de la miseria, com un compás d' espera per arribar 'tots junts á la igualtat suprema de la mort.

Los partits politichs son una colla de morts.

Passém depressa per davant de la fossa carlista. Ja no quedan allí ni 'ls ossos del absolutisme: no hi ha més que un pudrimener de cuchs asquerosos que 's rebenan mútuament.... ¡uix, quin fastich!.....

Los moderats que vint anys endarrera feyan la lley á Espanya, forman avuy una ridícula colecció de mómiat encatronadas. L' aparato digestiu, á forsa de no servir, se 'ls ha encastat á la carcanada. Sas caras un temps farrenyas, avuy riuen... y fan riure.

Riuen sí, perque esperan companyia. Ja saben prou que aixis com ells, moderats de D. Isabel II foren los desheredats de la restauració, los conservadors de D. Alfonso XII acabaran per ser també 'ls desheredats de la regencia. Los organismes quan se fan vells, s' assecan y s' encatronan.

Lo partit fusionista, ab tot l' aspecte campant del que menja y fá farrolla, es un partit mort de dintre. A fi de pujar al candeler, los sagastins van omplirse las butxacas de promesas liberals y democráticas, y á penas s' hi van veure van olvidarlas. Las promesas aquestas han mort de inanició, y ells per aixó las duhen al damunt. Quant altre motiu no hi hagués, aixó sol bastaria per matarlos. Los perfums suculents de la cuyná no son prou bons desinfectants. Qui té 'l baf de mort á casa, es inútil que guisi y que menjí.

En quan als reformistas, no arriban de bon tros á partit politich. Lo partit reformista es pitjor que un mort... es un fetó. Y un fetó informe fill de diversos pares, tots ells viciosos.

Mirémlo de regull y passém de llarch.

En lo cementiri dels dissidents, en aquesta especie de corralet que la tolerancia ortodoxa concedeix als partits ilegals, reyna també la mort y la descomposició.

¿Per qué hém de negarho, si es veritat? Altres podran enganyarnos; pero si tractessem d' enganyarnos nosaltres mateixos, pecariam de tontos y gamarussos.

Precisament aquests dias s' está verificant de una manera massa ruidosa, lo enterro de un gran cadáver, qu' en vida s' anomená la *Coalició republicana*.

¡Trist espectacle! Zorrillistas, salmeronians y piistas no fan més que tirarse 'l mort á sobre. Los possibilistas que 's negaren á contreure parentiu ab la difunta, venen de satisfacció y 's fregan las mans de gust. Si la República 's pert, sempre se salva una cosa: l' amor propi.

¡Trist espectacle! ¡Funesta diada, la dels Morts de l' any de gracia de 1887!—P. DEL O.

TOCH DE MORTS

o es estrany que 's fassan tantas cosas al revés. La mateixa iglesia católica sense considerar que avants de ser sant s' ha de haver mort, primer celebra la festa dels Sants que la dels difunts.

CANTARELLA FÚNEBRE.

«Al salir de un cementerio
oi una voz que decia:»
—Si á mi no 'm fessen volar
¡Déu meu que felis seria!

Lo dimecres pròxim, dia de difunts, tinch entés que serán molts las personas qu' en lloch de acudir als cementiris, farán una visita al Parch de la Ciutadela, á recórrer las obras de l' Exposició.

¿No saben per qué?

Senzillament; perque l' Exposició universal Rius y Taulet, es un mort dels més grossos.

Una màxima cruel:

A molts difunts se 'ls acompanya fins al cementiri, sols per tenir la seguretat de que 'ls enterran.

Fá pòchs dias va arribar al port de Barcelona lo vapor Austríach *Jokay*, carregat de caixas de mort.

Consequencias inevitables dels tractats de comerç.

Los extrangers nos matan y 'ns enterran.

Moret los ho pagui.

Assistia un gendre al enterro de la seva sogra, plorant á llágrima viva.

—Vaja, home, no t' afligeixis d' aquest modo, li deya un amich per consolarlo.

Y ell responia:

—Es que per més estorsos que fassi no puch dominar l' emoció. Figurat que aquesta es la primera vegada que jo y ella sortim plegats al carrer, sense armar camorra.

Cap dia com avuy tant oportu per recordarse dels centenars y milers de infelissos á qui 'ls tractats de comerç ha tirat per portas.

Es lo dia dels morts, ó siga la festa del pobre obrer que desitja treballar y no troba feyna, que necessita menjar y no té pá.

Al desventurat que 's troba en tant critica situació, no li queda altre recurs que morir-se ó emigrar á América.

Es á dir: anarse'n *al altre mon*.

Hi ha mares exemplars que avuy plorarán plenas d' amargura.

Las mares dels pobres soldats que van morir de fam abandonats miserablement en las remotas islas oceánicas, colonias espanyolas, á las quals han comensat envianthi aqueixas mostrars eloqüents de nostra refinada civilisació.

¡Mártirs del abandono y de la torpesa de las autoritats, que no van recordarse de vosaltres: la patria no 'us olvida!

LA MORT DEL APOTECARI.

QUENTO FANTÁSTICH, IMITAT DEL FRANCÉS.

L' enterro del apotecari, va assistirhi tot lo poble de Vilageliu en pés. En uns cassos tant tristos, y especialment en una mort impensada, acostuma á succehir sempre lo mateix: los odis, las envejas y las malas voluntats amayan y cedeixen á la vista de un cadáver.

—¡Pobre D. Jaume! deya tothom. ¡Qui s' ho havia de pensar!

Y 's retreyan los actes tots de la seva vida. D. Jaume era molt rich; havia cumplert tot just quaranta dos anys y tenia salut per vendre, tant que apenas ne feya tres que s' havia casat ab una noya com un sol.

Sobre son casament se contava que havent salvat de anar á presiri al pare de la núvia, recaudador de contribucions d' aquell districte, la noya tingué de casarse per agrahiment, renunciant al amor que sentia per un pobre xicot, estudiant de dret.

Com á farmacéutich, se 'l tenia per un gran sabi en tota la comarca. Era de aquells que fan experiencias ab gossos y cunills, barrinant sempre per trobar substancias novas y tenint encesas dia y nit las fornals del laboratori.

Quan baixavan lo bagul al fondo de la tomba nova y flamant, digué un amich del difunt:

—Quinze dias justos fa avuy que van acabarse las obras. Poch podia pensarse D. Jaume que tant prompte havia d' estrenarla.

Per cert que la sepultura era magnífica y ab honors de panteón. Consistia en una capella de márml y un aposento subterraneo, tancat per una gran llosa de márml també. D. Jaume havia encarregat las obras á artistas de la capital, y durant la construcció anava tots los dias al cementiri, y hasta 's deya qu' ell mateix dirigia 'ls traballs. Lo cert es que manifestava molt entre 'ls mestres de casas.

Tots aquests antecedents son necessaris per prevenir l' estranyesa del lector, quan li diga que D. Jaume, á pesar del enterro, no ha mort ni molt menos.

Tres anys duya de matrimoni, que sigueren tres anys de gelosia y de sospitas contra la seva muller. La passió que l' atormentava á totas horas, degenera en una verdadera monomania. Llavors concebi un plan diabólich. Ferse construhir un panteón, provist de secrets qu' ell sol coneixia: depositarhi d' amagat conservas, vins y alguns útils indispensables al propósit que sustentava; propinar-se un narcótic que li dongués l' aspecte cadavérich, y al cap de uns quans dias de ser enterrat, sortir fet un fantasma, presentarse de nit á casa seva, y sorprendre y confondre á la seva esposa, si aquesta li era infiel com sospitava.

Aixis com hi ha marits gelosos que per lograrho, fingeixen un viatge á Barcelona ó á Madrid, D. Jaume creya assegurar lo cop, fingint un viatge al altre barri. D' allá no 'n torna ningú.

Quan se desvetllá del ensopiment que li havia produhit lo narcótic y hagué alsat ab un cop d' espalllas la tapa de la caixa, veje qu' era de dia, á través de una esclétxa que havia fet construhir expresament sobre la tomba. Cinch dias havian passat desde aquell en que varen enterrarlo y per aplacar la fam y sobre tot la set que l' atormentavan, menjá y begué en abundancia; se feu ademés unas fregas generals per donar elasticitat als muscles; y quan compregué qu' era la mitja nit, prengué un llensol que tenia allí amagat, pujá 'ls esglahons que conduhian á l' obertura de la tomba, apretá un ressort, y la feixuga llosa girá sobre si mateixa, concedintli pas franch y una ratxada d' ayre fresch.

Brillavan tremolosas las estrellas del cel; los xi rers del cementiri sacsejats pèl vent, se feyan reverencias, y reynava per tot l' entorn misteriosa fosca, interrompuda á penas per los llumets folls, espurnas fosforescents que s' exhalavan de la fossa comuna.

Anava D. Jaume á embolicarse ab lo llensol; pero 'l vent li feya boleyar com una bandera, y quan més atrafegat estava per lograrho, se li gelá la sanch á las venas, al sentir una véu cavernosa que li deya ab molta naturalitat:

—Espera una mica!... Vinch á ajudarte!

Qui aixis parlava, era en Blay, l' enterra-morts, que se 'n anava á retiro borratxo com una sopa. Com vivia al mateix cementiri, en una petita colurna, tenia la costum de visitar cada vespre la taberna, á fi d' ofegar á copia de tragos y més tragos, las esgarritansas de por que son veynat ab los difunts li produhia. Res li donava tant esperit com l' *esperit*. Era de aquells que creyan que

Desitj que manifestava á cada punt un rector de fora, gras com una bota de set cargats y roig com un perdigot, cada vegada que conversava ab los seus feligresos.

—Fills meus, que Déu vos donga una bona mort.
Y parlant pèl seu mantell, afegia:
—Pero per lo que toca á mi, que 'm donga una bona vida.

Ecos del cementiri:
Los habitants de un panteon:
«Estém perfectament embalsamats; pero la veritat es que aquí tots sols nos estém morint de fástich.»
Los habitants dels ninxos:
«En casas de molts vehins no s'hi pot viure. Entre 'ls de sobre y 'ls de sota, tot son disputas y bronquina.»
Los habitants de la fossa comuna:
«Aquí al menos som una bona colla y 'ns divertim d'alló més. ¡Visca la democracia!»

MOSAICH FÚNEBRE.

COLECCIÓ D' EPITAFIS.

La que a ruf jau enterrada
va tenir tant mala sort,
que fou garrella, grabada
y en fi, tant poch agraciada
que ja en vida sigué un mort.

Aqueix d'aquí sigué un pinxo.
Un dia vejà la mort
y li causà tanta por,
que s'amagà dintre 'l ninxo.

Sota de aquest marmol fret
hi descansa en pau...
—Mentida
que hi descansa l'Antonet.

S. UST

Jau aquí D. Joan Llepum.
Miréu si avaro seria
que va morir-se al mitj-dia
per no haver de gastar llum.

R. SUÑE Y BAS

Descansa aquí un capellà
que foren tots sos afanyos
menjar, veure y confessá
noyas de quinze ó vint anys.

Jauben aquí un mestre d'obras
y 'l metje d'aquest poblet:
l' un construí 'l cementiri
y l' altre es 'l qui l' ha omplert.

Y. Y E. ASVERTES.

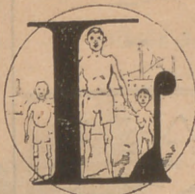
Allá jau un capellà
poch devot de las capellas:
sols tenia en son cap ¡Ellas!
y aixó 'l dugué cap-allá.

M. BADIA.

En esta tomba de flors voltada,
en pau reposa mossén Anglada
que va morir-se dalt de la trona
quan predicava sobre la dona.

J. STARAMSA.

A CASA LA MORT.

La conferència té lloch en lo domicili de la senyora Mort. Es una sala baixa débilment iluminada, que á primera vista sembla una farmacia; pero reconeguda després ab més detenció, delata desseguida lo que realment es: un diposit d'alcoholos alemanys.

Los tres ó quatre saludos de reglament, algunas paraulas de pura cortesia, y sense més preámbuls abordém la qüestió y entro á explicar-l' objecte de la mèva visita.

—Hi sentit á dir—comenso jo—que vosté, senyora Mort, prepara una infinitat de catástrofes espantosas.

—¡Ah! Verdaderament me sorprén aquesta noticia, encara que ja deuria estari acostumada. Tinch la desgracia de veurem calumniada molt sovint, sense cóm va ni com vé...

—¡Vaja, no s'exclami 'M sembla que aquest any ha treballat de veras y que no pot estar descontenta de la seva activitat.

—¿Activitat jo? ¡Tornemhi! Vosté s'olvida de que en la major part de las desgracias que s'atribueixen á la Mort, jo no hi tinch la menor participació. Verbi gracia, aquí té en Cánovas. ¿Qui rediables lo fa casar ara á aquest home? ¡Eh! ¿creu que jo puch ser responsable de lo que després pot succehir?

—¿Y 'l cólera d'Italia? ¿Y las febras d'Espanya? ¿Y las inundacions d'Austria? ¿Y...?

—¡Psè! Tot aixó son insignificancias que no valen la pena de mencionarse. A més de que, en rigor, jo no hi tinch res que veure, porque la febra y 'l cólera treballan pèl seu compte y ab completa independéncia.

—¿Es á dir que van sols?

—¡Y tal! Ells pèl seu cantó fan lo que poden, y jo per la mèva part faig lo mateix.

—Y donchs, los que vosté mata ¿de qué moren?

—¡Ah! ¿Véu? aquí está 'l bussilis: es precis establir las degudas diferéncias pera comprendre quan es mèva la responsabilitat y quan no ho es.

—No ho entench prou bé.

—Ja veurá: si vosté per exemple, 's beu un vas de sal-fumant y 's mor ¿dirá després que jo l'he matat?

—No senyora, lo qu' es jo no diré res.

—Ni vosté ni ningú dels que podrian dirho: lo qui l'haurá mort no hauré sigut jo, sino 'l sal-fumant, ¿no es aixis?

—Tot aixó está molt posat en rahó.

—Pues apliqui 'l quiento á tot lo demés.

—¿De quina manera s'hi pot aplicar?

—Molt facilment, quan vosté ha entrat, m'ha dit que 's murmurava que jo estich preparant grans catástrofes.

—Y en efecte aixis se diu.

—Pues, á veure ¿á quinas catástrofes se refereix?

—¡Qué sè jo! Dihuen que 'ns aménassa una crisis espantosa, que son imminents tres ó quatre guerras de primera calitat... vaja una pila de cosas per aquest istil.

—¿Si? Y bé, ¿quina culpa hi tinch jo si venen grans guerras, ni si 's presenta una crisis tremenda? ¿qué ho faig jo tot aixó?

—¿Ah, no?

—No senyor; la Mort no fa crisis ni guerras: las guerras y las crisis son los que fan morts.

—¡M ha clavat!

—Desenganyis, la humanitat está notablement atrasada y sempre ha tingut la costum de volguer agafar lo rabe per las fullas. ¿Ahont s'es vist ignorar encara lo qu' es la Vida y pretendre averiguar lo que es la Mort?

—¿Aixis creu qu'estém?

—¡Aixis, aixis! La Mort es una cosa molt distinta de lo que la humanitat se figura: la Mort la sab més llarga de lo que vostés se pensan.

—Si, ja ho sè: en Pompeyo Gener diu que está associada ab lo Diable.

—¡Calumnia, calumnia pura! ¿Vol que li digui ab qui estich associada?

—Per supuesto.

—Ab en Bismarck, ab en Sagasta, ab en Rius y Taullet, ab personaltes d'aquesta especie.

—Pues aixis en Pompeyo Gener tenia molta rahó: no está associada ab un diable sino ab una pila.

—¡Ah! aixó es qüestió de apreciació: en lo qu' ells son, no tinch per qué ficarm' hi: lo que m' interessa es que la societat sigui sólida y duradera.

—¿En qué consisteix aquesta aliansa? ¿qué li donan ells á vosté? ¿y vosté, quins serveys los hi presta?

—¡Ara estém sobre la pista de la cosa! En primer lloch li haig de fer una confidencia.

—Digui.

—Ha de saber y entendre que d'un quan temps á aquesta part hi deixat de matar personas.

—Y pues, ¿qué mata?

—Mato una sola cosa: 'l sentit comú.

—¡Burranga!

—Vaya: aquest es lo secret, la clau de la mèva diplomacia. De aquesta manera no 'm comprometo directament y cullo 'ls mateixos resultats.

—Expliquis, estich com qui veu visions.

—La combinació es senzillissima, encara que molt ingeniosa. Ja li he dit qu' estava associada ab en Sagasta ¿eh?

—Efectivament.

—Pues bé: en Sagasta va venir y va dirme:—'M convé que mati 'l sentit comú dels espanyols, á fi de que no vejin que m'estich burlant d'ells. De moment tot será gresca y xibarrí; pero després vindrá 'l daltabaix, porque quan se 'ls acabi la paciéncia, ó algú 'ls fassi adonar de la seva candidés, de desgracias y siniestros n'hi haurá pèl pare y per la mare, y sobre tot per vosté, senyora Mort.—Jo, naturalment, vaig acceptar.

—Endavant: y ab l'arcalde ¿quins tractes van tenir?

—Molt graciosos. Se 'm presenta un dia, tot solemne y mudat com de costum, y 'm diu:—Senyora Mort, ¿es veritat que vosté mata 'l sentit comú?—Si senyor.—Pues fassim l'obsequi de matar lo dels barcelonins.—¿De que 's tracta? ¿pensa fer algun negoci exposat?—Justament: vull fer una Exposició. Si la gent racionés una mica, la Exposició seria impossible; per xo 'm convé que 'l sentit comú desapareixi fins que jo haja realizat lo mèu plàn. Després de la Exposició vindran quiebras, ruinas, catástrofes generals y vosté podrà cobrar-se l'import del treball.—Y també vaig acceptar.

—Vaja, ja compench la trampa.

—Bueno. Ara li dire lo que vam parlar ab en Bismarck, quan aquest va demanarme que matés lo sentit comú de tot Europa.—Lo mèu intent—va manifestarme 'l canceller,—es desorganisar todas las naciones europeas en benefici d'Alemania. Prometere protecció á Italia, apoyo al Austria, ajuda al Papa, guerra á Fransa, tiros á Rusia, amparo á Espanya.... invadiré tots los paissos ab los nostres productos; emborraxaré y envenenaré tots los cossos ab los nostres ayguardents, y conseguit tot aixó, lo món, ó Europa al menos, no será altra cosa que

en cassos aixis, acompanya més una moça que un gos de presa.

En Blay, al reconeixé al apotecari, li digué:

—Cóm... ¿Es vosté D. Jaume?... Tan aviat?...

D. Jaume, de moment, no trobava paraulas per respondreli, y l'enterra-morts, entre tant li donava un cop de mà al llenzol, ajudantlo á posarse 'l sobre cap y espalltas.

L'apotecari comensá á caminar á grans gambadas, y en Blay sempre al costat seu.

—Deixéume! digué l'apotecari.

—Y ara?... No 'l destorbo pas... ¿No ha sortit per pendre la fresca?... Donchs vull acompanyarlo.... La pendrem plegats... No faltava més... Miri tots los de aquí un dia ó altre surten... Pero 'l que menos tarda un parell de mesos.... ¡Qui havia de creure que vosté sortiria tant aviat!....

En aquest punt lo fantasma y 'l sepulturér arribavan á la porta del cementiri.

—Blay, digué l'apotecari, una unsa si m'obras la porta.

En Blay esclafi una gran rialla.

—No 'ns tens prou ab una?... Te 'n daré dugas... Te 'n daré quatre... Te 'n daré déu... ¡Obram!

—Vaja, fora bromas... respongué 'n Blay perdentli 'l respecte. Que 'l passejis per dintre 'l campo santo no hi ha res que dir... Los altres també ho fan...

—Y qui son aquests altres?

—Ay, ay, los morts.

—Pero si jo soch viu... Miram.

—Sí, sí, prou. Tots dihéu lo mateix.

—Pero home, tócam y veurás com respiro.

Al dir aixó li allargava 'l bras, y en Blay, agafantlo per la munyeca ab una de sas garras, li digué:

—Vaja, vull que vingas fins á la mèva barraca... Tinch un anissat de primera... Aném... Vull que 'l tastis.

Y fent esses pèls caminals, se 'l endugué mitj arrastrant fins á casa seva.

Colocats un á cada costat de taula, sense més llum que una llanterna enllacada, en Blay omplí dugas copas, y alsantne una, exclamà:

—A la seva salut, D. Jaume.

—Escóltam, digué aquest, escóltam ab calma per pietat. Ja véus tú que soch viu y ben viu... Per rahons particulars que si vols t'explicaré, vaig ferme enterrar.... Pero ara 'm convé sortir...

—Ja hi torném? exclamà en Blay, brandant lo cap embotornat per la borraixera.

—Pero quin inconvenient hi ha en impedir-me la sortida? A veure quin inconvenient hi ha? Digas.

—¿Qué potsèr t'agradaria que perdés l'empleyo?... Y encare que fós aixis, quina necessitat tens del empleyo?... Deixam sortir y 't cubriré d'or.

—¿Romansos á aquesta hora?... ¡Te cubriré d'or!... Tots dihéu lo mateix... Voléu cubrirnos d'or y no tenui ni dos quartos per matá 'l cuch... Sòrt que jo 'us convidó á beure.

L'apotecari butxaquejava frenètic, sense trobar-se ni una malla. Ab tantas precaucions com havia prés, s'havia descuidat d'endurse'n diners.

—No véus, home?... atèja 'l borraixo ab tó de burla. ¿Qué no sabs que quan un se moré, los galls quedan tots pèls heréus.

Y al dir aixó, feya contorsions y tentinas, y afèja:

—Lo qu'has de fer es tornarte'n al cau. Ala passa, qu' es tart... y podrias costiparte.

—S'ha acabat, digué l'apotecari, desfentse del llenzol y clohent los punys disposat á jugar-se 'l tot pel tot. ¿Vols deixarme sortir, si ó nó? A la una.

Lo borraixo s'adressá.

—A las dugas!

Lo borraixo 's posá d'esquena á la porta.

—A las tres!...

Aquesta sigué la darrera paraula del pobre apotecari. En Blay pará l'esbranzida d'aquell infelís ab las grapas obertas, l'agafá pèl ganyot, li doná una apretada, don Jaume féu una mueca horrible, debatentse una petita estona, y caygué desplomtat á terra.

En Blay, exclamà:

—A un hom' li sab greu de treure 'l Sant Cristo gros... Pero anéu... son tant manxiulas quan comensan. Després carregantse 'l cadáver á las espalltas y agafant la llanterna, s'encaminá al panteón qu'era la joya del cementiri. La llosa encare estava oberta, y després de tirar-lo mort dintre de la tomba, ab lo péu torná á ajustarla.

Quinze minuts després dormia y roncava com un contraibaix.

Y veus aquí, com la hermosa viuda del apotecari, al cap del any de la mort de D. Jaume, pogué casarse telement ab l'estudiant, que havia sigut lo seu primer y únich amor.

A. DEL F.

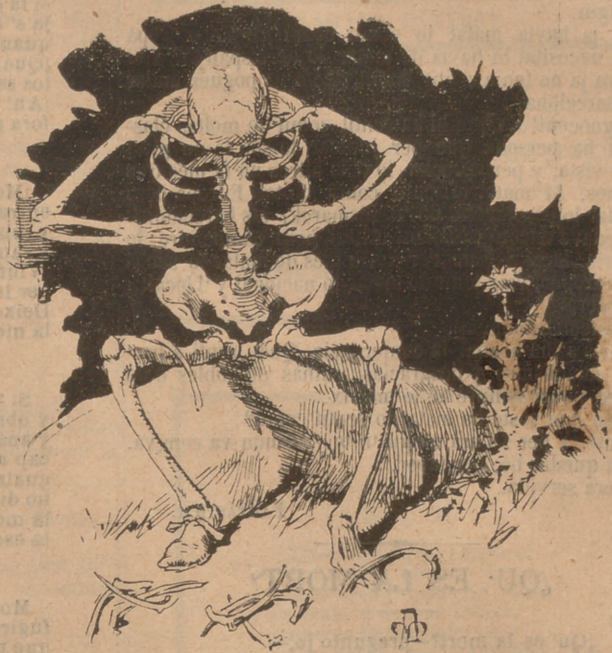
Los sants que venera LA CAMPANA DE GRACIA.

LA RESURRECCIÓ DE LA CARN. —CROQUIS DEL DIA DEL JUDICI FINAL.

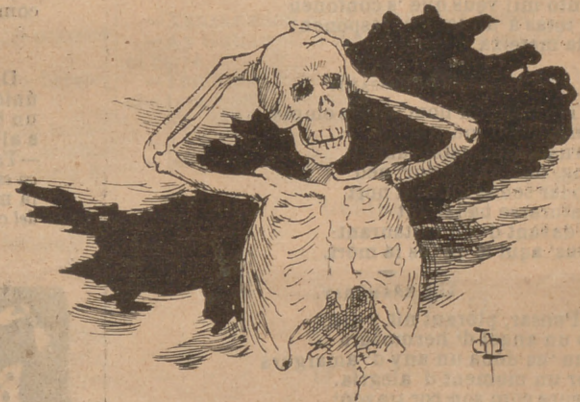
(Dibuix de Apeles Mestres.)

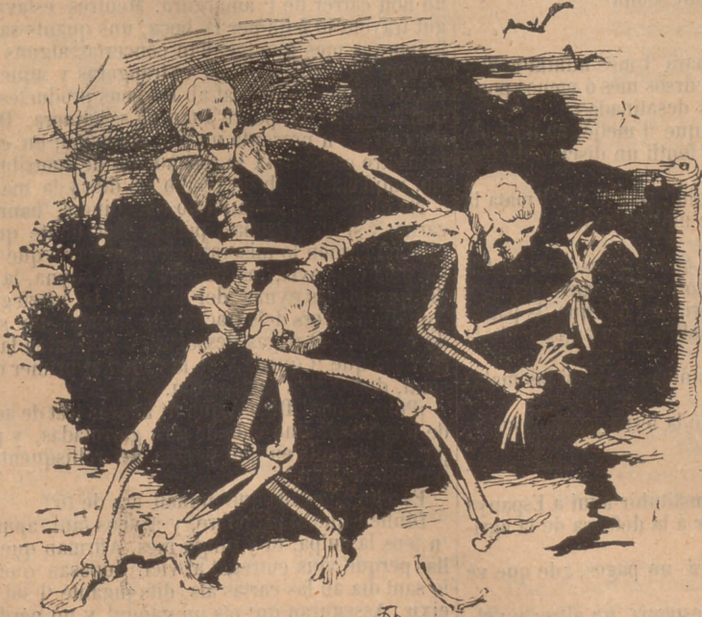
¡Haver de busca 'ls caixals!...
Uy, uy, uy, quin amohino!...

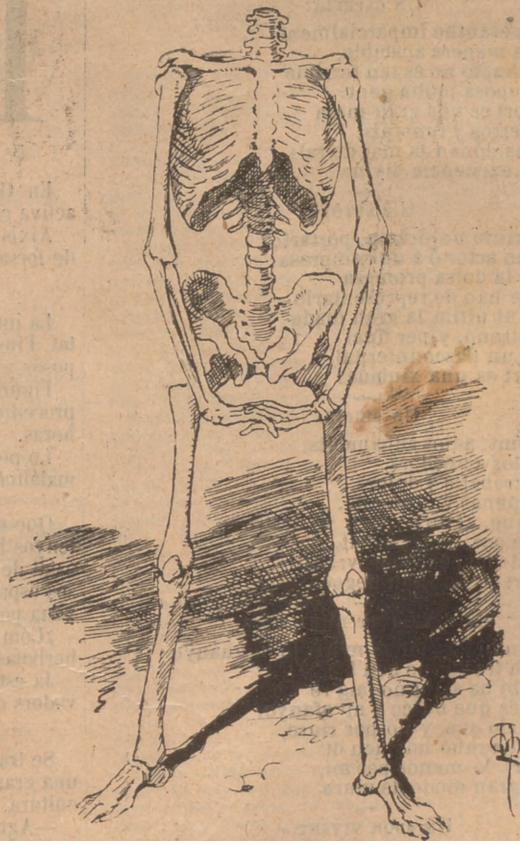
—Deixa'm cordar l' hermillà.

—No sè, 'm sembla que aquest cap me
vè una mica baldé.

—Ep, mestre, aquestas costellas ja tenen amo.

—Ara vès á saber ahont van posarme 'l
cap los metjes del Hospital que van ferme
la tomia...

una colonia alemana. Lo benefici per vostè, senyora Mort, serà després immens, incalculable. Mátim lo sentit comú de tots los que 'm rodejan, y 'ls mèus projectes se veurán realitzats en un tancar y obrir d' ulls.—Y naturalment, vaig acceptar com sempre. ¿Ho compren tot ara?

—Si; tot, menos una cosa.

—Digui.

—Si ja havia matat lo sentit comú de tot Europa, ¿quina necessitat hi havia de matar lo de Espanya? Y si Espanya ja no tenia sentit comú, ¿cóm va poguer matar lo de Barcelona?

—¡Ignocent! Es que hi ha sentit comú de moltes classes. Hi ha persona que per judicar lo seu tè un gran cop de vista, y per apreciar lo dels altres no fa més que desatino. Al matar lo sentit comú de tot Europa pera secundar lo pensament de 'n Bismarck, als barcelonins los quedava encara suficient criteri pera comprendre lo que seria la Exposició Per xó, a més de matar lo sentit comú europeu, vaig tenir de matar lo nacional y 'l local... Està enterat?

—Perfectíssimament.

—Pues s' ha acabat la conferencia. Quan senti á parlar de cataclismes y desgracias, ruinas de pobles ó de nacions, pensi sempre ab lo mateix.

—¿En que vostè ha matat lo sentit comú?

—Just. Y per xó ara ningú 'n tè y 'l món va com va. Fassim quedar bé, per favor.

—Será servida.

FANTÁSTICH.

¿QU' ES LA MORT?

¿Qu' es la mort?—pregunto jo;—
¿qui es capás de contestarme?
¿qui 's veu ab cor per donarme
la millor definició?—

Tot just lo llabi la apunta,
sento mil veus que 's confonen
y, totas á un temps, responen
a la mateixa pregunta.

UN CESSANT.

Trobarse un hom' sense empleo,
demanarlo inútilment,
tornarse infructuosament
roig, liberal, madúr, neo.
Rodar sense llum ni nort
y aturarse badallant
al davant d' un restaurant:
veus' aquí lo qu' es la mort.

UN ENAMORAT.

Pensar, plorant nit y dia,
ab un angel d' hermosura
que 'ns dona un any d' amargura
per un moment d' alegría.
Veure com son cor traydó
fugint d' entre 'ls nostres brassos,
se luga ab uns altres illassos:
la mort no es res més que aixó.

UN CAPELLÁ.

Sospesant ho imparcialment
d' una manera apacible,
l' assumpto no es tan terrible
com suposa molta gent.
La mort es una gran mina
d' enterros y funerals,
que 'ns donan la mar de rals
y una existencia divina.

UN AUTOR.

Escriure un drama, portarlo
á algun actor ó á una empresa,
sentir la dolsa promesa
de que han de representar-lo.
Venir al últim la gran diada
del estreno, y per final
sufrir un flasco infernal:
la mort es una xiulada.

UN SUICIDA.

Morint, adios sufriments,
adios los acreedors,
adios treballs y dolors,
adios penas y tormentos.

Ni que, al dirho així, 'm destrossi
lo meu cor, en fel negat,
dech di ho porque es vritat:
la mort es un gran negoci.

UN FABRICANT D' ATAHUTS.

Quan hi ha moltes morts jo hi guanyo
y puch tractarme ben bé;
quan hi ha salut no faig re
per més que busco y m' afanyo.
De modo que, y no per riure,
ab molta rahó ho puch dir:
la mort, lo menos per mí,
es un gran modo de viure.

UN «BON VIVANT.»

¡Tant bé que s' está en lo món
sense mal-de-caps ni agravis,
la copa á propet dels llabis
y pámpols demunt del front,
gosant ab tranquil·litat,

dormint, menjant y rihent!...
Vaja, decididament,
la mort es un disbarat.

UN ECONOMISTA.

¡Sort de la mort! Gracias á ella,
si la gent se multiplica,
ja s' aclareix una mica
quan la peste l' atropella.
¿Qué 'n treuhen de maltractarla
los sabis de similor?
¡Ah! Si no existis la mort,
fora precis inventarla.

UN VALENT.

¡Morí en un camp de batalla
entre tochs béichs y crits,
y renechs, y ays dels ferits,
y sanch y foch y metralla!
¡Viure entre 'ls fulls de la Historia
per las nostras valentías!
Deixéuvos de tonterías:
la mort es volá' á la gloria.

UN HOME DE DEBÓ.

Si viure vol dir ser libre,
y obrar segons la conciencia
y aná ab tota independéncia
cap allí hont lo progrés vibra;
qualsevol home de cor
ho dirá ben resolut:
la mort es la esclavitut,
la esclavitut es la mort.

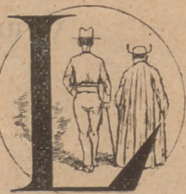
UN FILOSOP.

Morir vé á ser reposar,
fugir d' aquesta mentida
que porta lo nom de vida,
sense haverlo de portar.
Dels mil petons que la sort
dóna al home miserable,
cap tan intens y agradable
com lo petó de la mort.

Jo

Dintre un desconcert tan viu,
únicament se 'm acut
un final molt paregut
á alló que en Campoamor diu:
—Tan si 's tomba com si 's gira,
en este mundo traidor
la mort sempre es del color
del cristal con que se mira.

C. GUMA

A triolera de sis mil duros ha costat lo ball ab que la Diputació provincial de Cadiz ha obsequiat al arxiduch Carlos Esteve, germá de la reyna regent.

¿Sis mil duros en piruetas?

Y ara que digan que la ballém magre!

En Gladstone, vell y tot com es, está realitzant una activa campanya en favor del sufragi universal. Aixís m' agradan los guetos: alegres, aixerits, plens de forsa y de salut..... y endavant sempre.

La informació agricola no donará 'l més mínim resultat. Fins ara tot se 'n va ab discursos més ó menos pomposos y ab frases més ó menos desatinadas.

Figúrinse un malalt grave, y que 'l metje, en lloch de procedir activament, s' entreté fentli un discurs de tres horas.

Lo pobre malalt está tant débil, que si no 'l mata la malaltia, es capás de morir-se de mal de cap.

Que volen que 'ls diga: aixís com los oradors madrilenys han obert una informació per ocuparse del mal estat de l' agricultura, crech seria del cas que 'ls pagesos espanyols n' obrissen un' altra per ocuparse de la vana composició de l' oratoria.

¿Cóm han d' anar bé las plantas útils, si las malas herbotas ho invadeixen tot?

Ja está dit: més cultivadors de la terra y menos cultivadors de la retórica.

Se treballa activament en constituhir aquí á Espanya una gran lliga agraria, per sortir á la defensa de la agricultura.

—Agraria..... Agraria..... deya un pagés, ¿de que vé aquesta paraula?

—Deu venir del ventrell, li responia un altre: y voldrá dir que las ideas libre-cambistas se 'ns han tornat agres.

López Dominguez, Linares Rivas y Romero Robledo, han entonat lo terceto de la moralitat:

«L' Espanya está desmoralizada,
nosaltres la moralisarem.....»

Y en efecte:

Anuncia un telegrama que s' ha descubert una partida de joch en lo Circul liberal de l' esquerra.

¿Y donchs, Sr. Romero Robledo qué fá? Encare no ha trobat l' excusa?... Home espavilis!

Diga que 'ls jugadors sorpresos per l' autoritat, no eran socios del cassino: digui qu' eran pagesos y agricultors que matavan lo temps y donavan la rahó á n' en Figuerola.

Se calcula que ascendeixen á 60,000 los pelegrins que anirán á Roma, ab motiu del jubileu del Papa.

Si 'l presoner del Vaticá continua dormint á la palla, será pèl seu gust.

En mitj de tanta *jarana*,
los pelegrins són capassos
de proporcionarli llana
per ferse mil matalassos.

PER TOT SANTS.

BOLA VA.

Quan sentis á un candidat
carregat de pretensions
que fa arengas y sermons
y aspira á ser diputat;
que diu que al poble hi farà
una bona carretera
ó bé un pont sobre la riera...
créume, ja li pots crida:
¡Bola vá!

Y al sotana que procura
ab sos cómichs ademans
seduhir als ignorants,
y que ab la major frescura
los promet ferlos entrá
lliures de pecats y mals
al cel... mediant alguns rals...
vaja, ja li pots crida:
¡Bola vall!

AGULETA.

DOS TIPOS

N Joan es un pobre pagés, que fassa calor, fassa fret, se lleva sempre á punta de dia, y ab l' aixada al coll se 'n va al tros á treballar.

La terra es ingrata y dura: vol que l'estovin y que la amanyaguin, y en Joan, fassa fret, fassa calor, l' amanyaga y la estova, regantla ab la suor copiosa del seu front. Allá, encorvat com una bestia, passa tot lo dia á l' intemperie, mal abrigat, mal vestit, mal menjat y mal begut.

Tot just colga la llavor, ja té mil insectes y aucellots que li llaminejan. Apenas la llavor germina, comensan las contrarietats: ara una sequia que tot ho agosta; ara un ayguat que tot ho arrasa: de aquí aquí una pedregada que tot ho trinxa: de aquí aquí una plaga de llagosta que tot ho devasta.

Lo pagés té sempre la vida al Encant. Arriba l' hora de la cullita, y abundant ó migrada, se l' emporta á casa seva: donchs llavors es quan se li obra un nou carrer de l' amargura. Mentres estava entretingut trayent lo fetje per la boca, uns quants sabis que no tenian res més que fer, han concertat alguns tractats de comers ab certas nacions extrangeras y aquestas invadeixen lo nostre mercat ab los seus productes. Resultat, que la cullita del pobre Juan no s' adinera. De compradors no se 'n presentá un per medicina; en cambi cada trimestre compareix lo recaudador de contribucions, serio, implacable, ab un recibo als dits y la mà parada.

No hi ha més, Joan: si no tens diners, haurás de buscarne; y si no 'n trobas, penjat. Del deute que contreguis ne respon lo miserable tros de terra que has heretat dels teus avis, los banchs de la cuyna, la calaixera del quarto, las eynas del treball, la mánega del lit. Aquells senyors dels tractats de comers no s' entenen de brochs... O pagas desseguit, ó 't prenhen la miserable pobresa que 't queda y se la venen al primer que 's presentí, donantla a cara ó creu.

¡Pobre Juan! Digas ¿qu' n' haurás tret de aquesta vall de llágrimas? Una vida de gos: garrotadas, y poch menjar... Y de tant en tant y com de relisquentas alguna puntada de péu.

Escolta ¿no sabs que diuhen ara de tú? Diuhen que si ets pobre, y 't veus tant apurat, tú te 'n tens la culpa, tú y ningú més. Afirman que no traballas porque vius entregat al vici. Suposan que passas tot lo sant dia ab las cartas als dits jugante 'l sol avans d' eixir. Asseguran qu' ets un gandul y un perdulari.

Ja 'm figuro veuret indignat, cara-encés, preguntant ab veu tremolosa y epiléptica, qui es l' autor de una semblant ofensa. Y es molt just que t'indignis, porque

aixó de insultar y abofetejar a un pobre, es una infamia que no t'è perdò de Dèu.

¿Lo vols coneixe? Es un dels patriarcas de la escola libre-cambista, un d'aquells ilustres que temps endarrera se 't presentavan com a defensors acerrims dels teus interessos, afanyosos de destruir la industria, en nom de la agricultura. Tú, llavors, callavas, Joan, y hasta 'ls sentias ab gust—no ho neguis—¿veritat que creyas qu' ells havian de salvarte?

Donchs ja ho veus, ara que han arruinat a la industria, ara que han deixat a mils obrers entregats a la desesperació y a la miseria, ara s' encaran ab tú y t' expliquen un quènto... rés, la cansò de sempre: 'l deber que tens de resignarte a pagar més contribució que cap més poble del món, a tenir menos canals, menos vias de comunicació y menos facilitats que cap més poble del món; y ab tot y aixó a haver de produhir millor y més barato que tots los pobles de la terra.

¿Qué dius que no pots ferho, que aixó que demanan es enterament impossible?... Donchs t' enganyas de mitj a mitj. A tú lo que t' pert es la poca afició al treball y la massa afició a las cartillas.... L' amor al joch se t' menja de viu en viu. ¿Entens?

Mira, Joan, que qui aixó diu de tú, es un patriota carregat de ciencia y de cabells blancs. Incapas de manejar una aixada per estovar la terra, maneja ab molt brillo 'l picot demoleedor de la téva hisenda. Tú representas a las classes productoras; ell a las classes consumidoras, y encare que no parará fins haver consumit la paciencia dels espanyols, y aixó qu' es inagotable, li deus acatament y respecte.

Perque tú jugas y ell nó. ¿Comprends Joan? Ell no ha jugat més que una vegada. Llavors de la Revolució de Setembre: va pendre cartas en lo joch y va emportarse'n una posta de ministre que li ha valgut y continuarà valentli mentres visqui una cessantia de trenta mil ralets anuals... trenta mil rals, Joan, que surten de las tévas costellias.

Fill meu aixis es lo mon. Ell passa per una eminencia y tú per un cul de taberna.

Ara medita y aprén. Y un altre dia quan te vingan a parlar de que l' industria es la causa de que l' agricultura no prospera y de que 'l libre-cambi ha de ser la sort dels pagesos, ja qu' ets Joan, no sigas calsas, creume a mi, fes un punt, d' home, despenja l' escopeta.

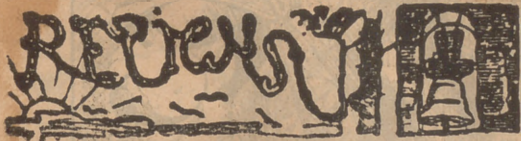
P. K.

AL RELLOTJE

SONET.

Trasto inútil, ¿per qué, digam, serveixes en aquest món? ¿No observas qu' amohinas? Sempre fas lo mateix, sempre caminas; pero jamay reculas ni embesteixes. ¿Per qué t' haix d' alabar, si sols tendeixes al mal? En fer cap bè jamay a tinas: recordas nostros dols, nostros espinas y ab ton «trich-trach» recorts nos ofereixes. Al condemnat a mort (tothom t'è eix càstich) ta péndula infernal li mostra l' hora que va passant, y 'l pobre 's mor' de fástich veyente ab eixa calma aterradora marcant segons, minuts, horas... un dia... sempre ab insustancial monotonial..

S. GOMILA.

ON Carlos y D.ª Margarida s' han esbatussat, y están a punt de separarse.

Ell está cremat perque ella 's fica en las cosas del partit:—Las donas, a fer mitja, diuhen que li ha dit.

Y ella, que no t'è péls a la llengua, li ha respost:

—¿Bè t' ficas tú en las húngaras!.... ¡mal home! que m' has de matá a disgustos!

¿No hi haurá un cabecilla piadós que acudi a separarlos?

Los vehins de aquest felis matrimoni, ho demanan ab molta necessitat.

¿Qué 'ls integros son més retrógados que 'ls carlistas?... ¿Qui ho ha dit?

Proba de que van més adelantats que ningú, es lo mensatge que tractan de enviar al Papa, degut a la ploma del Dr. Sardá y Salvany, que ha vist ja la llum en alguns periódichs y porta la fetxa del 8 de Desembre de 1887.

Felxar los escrits un mes y mitj després de haver agafat la ploma ¿no es aixó adelantarse?

Vaja senyors: el liberalismo es pecado. ¿Pero la mentida y la superxeria, no!

¿Y encare dirán qu' en Cánovas no es un home vanitos!

Ab motiu del seu matrimoni, tractavan de concedirli un títol nobiliari y la grandesa d' Espanya de primera classe; pero ell ha renunciat a tot.

¿Y aquí está la vanitat! Vaig a explicarme: Nombrrarlo gran d' Espanya cap a sas vellesas, equivaldria a reconeixe implicitament que fins ara ha sigut petit.... y ell no sols era gran, sino qu' era colossal; no sols era colosal, sino qu' era monstruo!...

¿Vaya!

En Sagasta viu molt apurat.

¿Per la crissis agrícola?... ¿Per la crissis industrial?...

¿Per la miseria que va extenentse per tot Espanya, com una taca d' oli?

No, ca, res d' aixó.

Si está apurat D. Práxedes, es perque actualment té 23 ex-ministres per colocar y no sab com fers'ho.

Si vol un consell molt útil jo li donaré, y en vers:—Colóquisse 'ls al bagul y vágissen a passeig.

A Madrit ha comensat a reanimarse la vida política.

Tant en lo Circul conservador, com en lo Circul reformista, s' han pronunciat discursos, per entretenir la gana dels socios.

Hors d'œuvre.

Lo discurs del Mónstruo, ha consistit ab olivetas y mantega.

Los discursos dels reformistas ja tenen un gust més acentuat: com que consisteixen en vitxos y cohombrias confitadas.

Y ab tot aixó ningú 'ls crida, y ab tot aixó no 'ls ajudan, y ab tot aixó tots ganejan, y ab tot aixó tots dejunan.

En una població de fora:—Miréu, pare, que diuhen a Madrit: que 'ls pagesos jugan.

—Si, es cert.... Y 'ls ex-ministres cobran lo barato.

Al veure a la Espanya perduda, arruinada, ab la industria agonisant y l' agricultura per portas, sembla impossible qu' encara hi haja qui s' atreveixi a dirse libre-cambista.

—No se 'n donan vergonya?

—No senyors: la vergonya es un producto nacional, y ells no 'n gastan.

Una noticia piadosa:—Tenim entès—diu *Lo Cantó Extremenyo* de Placencia—que lo bisbe de aquesta dióccesis vá a ser portat al Tribunal Supremo per diversos conceptes, entre altres per un desfalch de més de 20,000 duros qu' existeix en los comptes del Seminari.

«Lo provisor de la dióccesis també sembla que será portat a l' Audiencia de lo Criminal per assumptos relacionats ab la Verge del Port.»

Aquí tenen un parell de xorissos extremeños capassos de donar gust al caldo de las calderas de 'n Pere Botero.

En Camacho está despatit, y no li falta motiu.

Suposan qu' está reunint datos per publicar una memoria que cantarà la canya tant al govern com a la Companyia arrendataria de tabacos.

Y asseguran que després de publicar la memoria, 's declarará conservador.

¿Y qué? Ja veurán com qualsevol mamarratxo fusionista, li dirá:—Memorias, Sr. Camacho: procuris'hi conservá.

Las personas que van acudir a la estació a rebre a 'n en Martos, eran cent: cent justas, ni una més, ni una menos.

¿100!

¿Quin número més climaterich!

CIUDADANOS Candor Salamé, Tarugo y Patillas, Mata-morts, Fesomias, L. C. Y. S., L. Asotnev, Pepet de l' hostia, F. Badilla, Cansadías, F.lli d' Osseja, Alsabotas, Cabo Xinxilla, Igorrote, F. Cabré, Sabi Salomón, P. Carcamal, Noy Cabo, Español, Gallfarden, Ignasiel, R. de la C., Morell, Pallaringas, Un zifa galera, Pastoret del Montsant, Marangy, J. Boldú, M. A. Angel de la Guardia, Cara-tallat, Chullillo, Emilia, J. Mateu Agustí, Pere Galindayna, Un Sarralench, Pepino de Gracia, Ego sum, J. Munclarat, Bot-bell, Felipet, Poeta de molta forsa, y A. B.—Dispensin, lo que 'ns envian aquesta semana no fa per casa.

CIUDADANOS Pau Matallops, Joseph Montes, Xicot com cal, A. Gilbert, Capellá pre-historich, Soci de la juvenil, Amadeo, Pepe Ramugosa, Elvira é Irene, Capella Punxeta, Maria Carme, Dos Raltes de Reus, A. Alacava, Paco y Manolo, Pepet d' Esplugas, Orimiscac Alvejam, Llus de Francavilla, J. Coca y Coca, L. Lopez y Lopez, Un Reusense, Botiquín, Romá Espinat, Saldoni de Vallcarca, Nas gros, D. C., Amadeo, Moderat, Net del avi, P. R. Orpi, F. M. Gamarús, Bruno Duran, J. T. Anzuila, I. Llopis y C., Fasolet, Rey d' Oros, Picio Adam y C., Ehetrich, Joanel de Reus, y F. Teva.—Insertaréu alguna cosa de lo que 'ns envian.

CIUDADANOS Rapitench—Té molta rahó: l' autor de l' obra a que 's refereix no se 'n ha donat fins que ha rebut la seva atenta carta.

—F. Mestre Noé.—L' una poesia es fulxeta; l' altre inservible.—J. M. Bernis: Naturalment.—Noy de la mare: Gracias per lo obsequi que 'ns dedica; la cosa es massa intima per posarla en lletres de motillo.—J. Straramsa: Está molt bè.—Odracir Sam: Esta bè, respecte a la pregunta que 'ns fa, passi per la botiga y l' enteraran.—J. Sufrañes Urpi: No fassa com en Sauri! Ja veu que li dibhem en vers.—Sabateret del Poble Sech: No podem aprofitar més que la xarada.—J. Cap: En efecte, 's coneix qu' es fet depressa; pero ja buscarém alguna cosa de lo que tenim rebut.—J. F. Gavires: Hauria d' arreglarse una mica, procurant que sortís més concisa.—L. Milla: Si no lo que 'ns envia, mirarem de ficarhi alguna cosa.—Follet: Gracias per la remesa, esta molt bè.—Delfi Rosell: No més hi ha un acudit que puza passar.—Panxa contenta: Aprofitarem alguna cosa.—S. Ust: Queda complascut.—J. S. Pañé: Haurá de arreglarse una mica.—Sir Byron: Aprofitarem alguna cosa.—J. Baucells Prat: Es massa descarnat.—R. P. Vilaseca: Per ser qüestions tant locals y ser los cárrechs que formulán tant poch precisos, no podem parlarne.—N. Castelló y M.: Es molt fluiet.—J. Aleix: Ja 's coneix qu' es fet depressa: quan ho escriu ab més espay, vosté ho fa millor.—Metje brut: Podrém aprofitarne alguna coseta.—Pere Creus: Es més vell que l' anar a peu.—Gallfarden: Encare qu' es molt lo que 'ns envia, es molt poch lo que pot aprofitarse.—Cuca-rauc: La primera poesia es passadora; l' altra no fa per casa.—Noy de Gelida: L' imitació no es prou digna de la poesia imitada.

CIUDADANOS Rapitench—Té molta rahó: l' autor de l' obra a que 's refereix no se 'n ha donat fins que ha rebut la seva atenta carta.

—F. Mestre Noé.—L' una poesia es fulxeta; l' altre inservible.—J. M. Bernis: Naturalment.—Noy de la mare: Gracias per lo obsequi que 'ns dedica; la cosa es massa intima per posarla en lletres de motillo.—J. Straramsa: Está molt bè.—Odracir Sam: Esta bè, respecte a la pregunta que 'ns fa, passi per la botiga y l' enteraran.—J. Sufrañes Urpi: No fassa com en Sauri! Ja veu que li dibhem en vers.—Sabateret del Poble Sech: No podem aprofitar més que la xarada.—J. Cap: En efecte, 's coneix qu' es fet depressa; pero ja buscarém alguna cosa de lo que tenim rebut.—J. F. Gavires: Hauria d' arreglarse una mica, procurant que sortís més concisa.—L. Milla: Si no lo que 'ns envia, mirarem de ficarhi alguna cosa.—Follet: Gracias per la remesa, esta molt bè.—Delfi Rosell: No més hi ha un acudit que puza passar.—Panxa contenta: Aprofitarem alguna cosa.—S. Ust: Queda complascut.—J. S. Pañé: Haurá de arreglarse una mica.—Sir Byron: Aprofitarem alguna cosa.—J. Baucells Prat: Es massa descarnat.—R. P. Vilaseca: Per ser qüestions tant locals y ser los cárrechs que formulán tant poch precisos, no podem parlarne.—N. Castelló y M.: Es molt fluiet.—J. Aleix: Ja 's coneix qu' es fet depressa: quan ho escriu ab més espay, vosté ho fa millor.—Metje brut: Podrém aprofitarne alguna coseta.—Pere Creus: Es més vell que l' anar a peu.—Gallfarden: Encare qu' es molt lo que 'ns envia, es molt poch lo que pot aprofitarse.—Cuca-rauc: La primera poesia es passadora; l' altra no fa per casa.—Noy de Gelida: L' imitació no es prou digna de la poesia imitada.

CIUDADANOS Rapitench—Té molta rahó: l' autor de l' obra a que 's refereix no se 'n ha donat fins que ha rebut la seva atenta carta.

—F. Mestre Noé.—L' una poesia es fulxeta; l' altre inservible.—J. M. Bernis: Naturalment.—Noy de la mare: Gracias per lo obsequi que 'ns dedica; la cosa es massa intima per posarla en lletres de motillo.—J. Straramsa: Está molt bè.—Odracir Sam: Esta bè, respecte a la pregunta que 'ns fa, passi per la botiga y l' enteraran.—J. Sufrañes Urpi: No fassa com en Sauri! Ja veu que li dibhem en vers.—Sabateret del Poble Sech: No podem aprofitar més que la xarada.—J. Cap: En efecte, 's coneix qu' es fet depressa; pero ja buscarém alguna cosa de lo que tenim rebut.—J. F. Gavires: Hauria d' arreglarse una mica, procurant que sortís més concisa.—L. Milla: Si no lo que 'ns envia, mirarem de ficarhi alguna cosa.—Follet: Gracias per la remesa, esta molt bè.—Delfi Rosell: No més hi ha un acudit que puza passar.—Panxa contenta: Aprofitarem alguna cosa.—S. Ust: Queda complascut.—J. S. Pañé: Haurá de arreglarse una mica.—Sir Byron: Aprofitarem alguna cosa.—J. Baucells Prat: Es massa descarnat.—R. P. Vilaseca: Per ser qüestions tant locals y ser los cárrechs que formulán tant poch precisos, no podem parlarne.—N. Castelló y M.: Es molt fluiet.—J. Aleix: Ja 's coneix qu' es fet depressa: quan ho escriu ab més espay, vosté ho fa millor.—Metje brut: Podrém aprofitarne alguna coseta.—Pere Creus: Es més vell que l' anar a peu.—Gallfarden: Encare qu' es molt lo que 'ns envia, es molt poch lo que pot aprofitarse.—Cuca-rauc: La primera poesia es passadora; l' altra no fa per casa.—Noy de Gelida: L' imitació no es prou digna de la poesia imitada.

CIUDADANOS Rapitench—Té molta rahó: l' autor de l' obra a que 's refereix no se 'n ha donat fins que ha rebut la seva atenta carta.

—F. Mestre Noé.—L' una poesia es fulxeta; l' altre inservible.—J. M. Bernis: Naturalment.—Noy de la mare: Gracias per lo obsequi que 'ns dedica; la cosa es massa intima per posarla en lletres de motillo.—J. Straramsa: Está molt bè.—Odracir Sam: Esta bè, respecte a la pregunta que 'ns fa, passi per la botiga y l' enteraran.—J. Sufrañes Urpi: No fassa com en Sauri! Ja veu que li dibhem en vers.—Sabateret del Poble Sech: No podem aprofitar més que la xarada.—J. Cap: En efecte, 's coneix qu' es fet depressa; pero ja buscarém alguna cosa de lo que tenim rebut.—J. F. Gavires: Hauria d' arreglarse una mica, procurant que sortís més concisa.—L. Milla: Si no lo que 'ns envia, mirarem de ficarhi alguna cosa.—Follet: Gracias per la remesa, esta molt bè.—Delfi Rosell: No més hi ha un acudit que puza passar.—Panxa contenta: Aprofitarem alguna cosa.—S. Ust: Queda complascut.—J. S. Pañé: Haurá de arreglarse una mica.—Sir Byron: Aprofitarem alguna cosa.—J. Baucells Prat: Es massa descarnat.—R. P. Vilaseca: Per ser qüestions tant locals y ser los cárrechs que formulán tant poch precisos, no podem parlarne.—N. Castelló y M.: Es molt fluiet.—J. Aleix: Ja 's coneix qu' es fet depressa: quan ho escriu ab més espay, vosté ho fa millor.—Metje brut: Podrém aprofitarne alguna coseta.—Pere Creus: Es més vell que l' anar a peu.—Gallfarden: Encare qu' es molt lo que 'ns envia, es molt poch lo que pot aprofitarse.—Cuca-rauc: La primera poesia es passadora; l' altra no fa per casa.—Noy de Gelida: L' imitació no es prou digna de la poesia imitada.

CIUDADANOS Rapitench—Té molta rahó: l' autor de l' obra a que 's refereix no se 'n ha donat fins que ha rebut la seva atenta carta.

—F. Mestre Noé.—L' una poesia es fulxeta; l' altre inservible.—J. M. Bernis: Naturalment.—Noy de la mare: Gracias per lo obsequi que 'ns dedica; la cosa es massa intima per posarla en lletres de motillo.—J. Straramsa: Está molt bè.—Odracir Sam: Esta bè, respecte a la pregunta que 'ns fa, passi per la botiga y l' enteraran.—J. Sufrañes Urpi: No fassa com en Sauri! Ja veu que li dibhem en vers.—Sabateret del Poble Sech: No podem aprofitar més que la xarada.—J. Cap: En efecte, 's coneix qu' es fet depressa; pero ja buscarém alguna cosa de lo que tenim rebut.—J. F. Gavires: Hauria d' arreglarse una mica, procurant que sortís més concisa.—L. Milla: Si no lo que 'ns envia, mirarem de ficarhi alguna cosa.—Follet: Gracias per la remesa, esta molt bè.—Delfi Rosell: No més hi ha un acudit que puza passar.—Panxa contenta: Aprofitarem alguna cosa.—S. Ust: Queda complascut.—J. S. Pañé: Haurá de arreglarse una mica.—Sir Byron: Aprofitarem alguna cosa.—J. Baucells Prat: Es massa descarnat.—R. P. Vilaseca: Per ser qüestions tant locals y ser los cárrechs que formulán tant poch precisos, no podem parlarne.—N. Castelló y M.: Es molt fluiet.—J. Aleix: Ja 's coneix qu' es fet depressa: quan ho escriu ab més espay, vosté ho fa millor.—Metje brut: Podrém aprofitarne alguna coseta.—Pere Creus: Es més vell que l' anar a peu.—Gallfarden: Encare qu' es molt lo que 'ns envia, es molt poch lo que pot aprofitarse.—Cuca-rauc: La primera poesia es passadora; l' altra no fa per casa.—Noy de Gelida: L' imitació no es prou digna de la poesia imitada.

CIUDADANOS Rapitench—Té molta rahó: l' autor de l' obra a que 's refereix no se 'n ha donat fins que ha rebut la seva atenta carta.

—F. Mestre Noé.—L' una poesia es fulxeta; l' altre inservible.—J. M. Bernis: Naturalment.—Noy de la mare: Gracias per lo obsequi que 'ns dedica; la cosa es massa intima per posarla en lletres de motillo.—J. Straramsa: Está molt bè.—Odracir Sam: Esta bè, respecte a la pregunta que 'ns fa, passi per la botiga y l' enteraran.—J. Sufrañes Urpi: No fassa com en Sauri! Ja veu que li dibhem en vers.—Sabateret del Poble Sech: No podem aprofitar més que la xarada.—J. Cap: En efecte, 's coneix qu' es fet depressa; pero ja buscarém alguna cosa de lo que tenim rebut.—J. F. Gavires: Hauria d' arreglarse una mica, procurant que sortís més concisa.—L. Milla: Si no lo que 'ns envia, mirarem de ficarhi alguna cosa.—Follet: Gracias per la remesa, esta molt bè.—Delfi Rosell: No més hi ha un acudit que puza passar.—Panxa contenta: Aprofitarem alguna cosa.—S. Ust: Queda complascut.—J. S. Pañé: Haurá de arreglarse una mica.—Sir Byron: Aprofitarem alguna cosa.—J. Baucells Prat: Es massa descarnat.—R. P. Vilaseca: Per ser qüestions tant locals y ser los cárrechs que formulán tant poch precisos, no podem parlarne.—N. Castelló y M.: Es molt fluiet.—J. Aleix: Ja 's coneix qu' es fet depressa: quan ho escriu ab més espay, vosté ho fa millor.—Metje brut: Podrém aprofitarne alguna coseta.—Pere Creus: Es més vell que l' anar a peu.—Gallfarden: Encare qu' es molt lo que 'ns envia, es molt poch lo que pot aprofitarse.—Cuca-rauc: La primera poesia es passadora; l' altra no fa per casa.—Noy de Gelida: L' imitació no es prou digna de la poesia imitada.

CIUDADANOS Rapitench—Té molta rahó: l' autor de l' obra a que 's refereix no se 'n ha donat fins que ha rebut la seva atenta carta.

—F. Mestre Noé.—L' una poesia es fulxeta; l' altre inservible.—J. M. Bernis: Naturalment.—Noy de la mare: Gracias per lo obsequi que 'ns dedica; la cosa es massa intima per posarla en lletres de motillo.—J. Straramsa: Está molt bè.—Odracir Sam: Esta bè, respecte a la pregunta que 'ns fa, passi per la botiga y l' enteraran.—J. Sufrañes Urpi: No fassa com en Sauri! Ja veu que li dibhem en vers.—Sabateret del Poble Sech: No podem aprofitar més que la xarada.—J. Cap: En efecte, 's coneix qu' es fet depressa; pero ja buscarém alguna cosa de lo que tenim rebut.—J. F. Gavires: Hauria d' arreglarse una mica, procurant que sortís més concisa.—L. Milla: Si no lo que 'ns envia, mirarem de ficarhi alguna cosa.—Follet: Gracias per la remesa, esta molt bè.—Delfi Rosell: No més hi ha un acudit que puza passar.—Panxa contenta: Aprofitarem alguna cosa.—S. Ust: Queda complascut.—J. S. Pañé: Haurá de arreglarse una mica.—Sir Byron: Aprofitarem alguna cosa.—J. Baucells Prat: Es massa descarnat.—R. P. Vilaseca: Per ser qüestions tant locals y ser los cárrechs que formulán tant poch precisos, no podem parlarne.—N. Castelló y M.: Es molt fluiet.—J. Aleix: Ja 's coneix qu' es fet depressa: quan ho escriu ab més espay, vosté ho fa millor.—Metje brut: Podrém aprofitarne alguna coseta.—Pere Creus: Es més vell que l' anar a peu.—Gallfarden: Encare qu' es molt lo que 'ns envia, es molt poch lo que pot aprofitarse.—Cuca-rauc: La primera poesia es passadora; l' altra no fa per casa.—Noy de Gelida: L' imitació no es prou digna de la poesia imitada.

CIUDADANOS Rapitench—Té molta rahó: l' autor de l' obra a que 's refereix no se 'n ha donat fins que ha rebut la seva atenta carta.

—F. Mestre Noé.—L' una poesia es fulxeta; l' altre inservible.—J. M. Bernis: Naturalment.—Noy de la mare: Gracias per lo obsequi que 'ns dedica; la cosa es massa intima per posarla en lletres de motillo.—J. Straramsa: Está molt bè.—Odracir Sam: Esta bè, respecte a la pregunta que 'ns fa, passi per la botiga y l' enteraran.—J. Sufrañes Urpi: No fassa com en Sauri! Ja veu que li dibhem en vers.—Sabateret del Poble Sech: No podem aprofitar més que la xarada.—J. Cap: En efecte, 's coneix qu' es fet depressa; pero ja buscarém alguna cosa de lo que tenim rebut.—J. F. Gavires: Hauria d' arreglarse una mica, procurant que sortís més concisa.—L. Milla: Si no lo que 'ns envia, mirarem de ficarhi alguna cosa.—Follet: Gracias per la remesa, esta molt bè.—Delfi Rosell: No més hi ha un acudit que puza passar.—Panxa contenta: Aprofitarem alguna cosa.—S. Ust: Queda complascut.—J. S. Pañé: Haurá de arreglarse una mica.—Sir Byron: Aprofitarem alguna cosa.—J. Baucells Prat: Es massa descarnat.—R. P. Vilaseca: Per ser qüestions tant locals y ser los cárrechs que formulán tant poch precisos, no podem parlarne.—N. Castelló y M.: Es molt fluiet.—J. Aleix: Ja 's coneix qu' es fet depressa: quan ho escriu ab més espay, vosté ho fa millor.—Metje brut: Podrém aprofitarne alguna coseta.—Pere Creus: Es més vell que l' anar a peu.—Gallfarden: Encare qu' es molt lo que 'ns envia, es molt poch lo que pot aprofitarse.—Cuca-rauc: La primera poesia es passadora; l' altra no fa per casa.—Noy de Gelida: L' imitació no es prou digna de la poesia imitada.

XARADA FÚNEBRE.

Primer aniversari de la mort de
D. TOTAL QUARTA-SEGONA-TRES
que mori quan lo naufragi de son barco *Primera-dos-tres*, en la *dos-terça* de Vigo.
Las missas que se celebrarán dilluns en la parroquial iglesia de Santa *Hu-dos-terça*, serán en sufragi de la seva ánima.
No s' invita particularment.

JAPET DE L' ORGA.

MUDANSA LÚGUBRE.

Epitafi.
R. I. P.
Descansa aquí 'l sabater
Pere Total y Ribot,
que la seva esposa Tot
ya matá 'l dèu de febrer
mentres la total picava
de un parell que ja acabava.

PEPET D' ESPLUGAS.

CONVERSA MUNICIPALESCA.

—Xanxas adon estás de guardia demá?
—Ay Gutierrez!... Me toca anar a pendre el sol por el carré.
—Tonto: fes como yo hago: me fico a casa una planchadora a hacer brometa.
—No, es que voy ab el...
—Ab qui?
—Búscalo, que los dos ho hem dicho.

R. ALONSO CASTRO.

GEROGLÍFICH.

×
O
O O
V R O
D I
M A R R
N N N N

F. PONS

CORRESPONDENCIA PARTICULAR.

CIUDADANOS Candor Salamé, Tarugo y Patillas, Mata-morts, Fesomias, L. C. Y. S., L. Asotnev, Pepet de l' hostia, F. Badilla, Cansadías, F.lli d' Osseja, Alsabotas, Cabo Xinxilla, Igorrote, F. Cabré, Sabi Salomón, P. Carcamal, Noy Cabo, Español, Gallfarden, Ignasiel, R. de la C., Morell, Pallaringas, Un zifa galera, Pastoret del Montsant, Marangy, J. Boldú, M. A. Angel de la Guardia, Cara-tallat, Chullillo, Emilia, J. Mateu Agustí, Pere Galindayna, Un Sarralench, Pepino de Gracia, Ego sum, J. Munclarat, Bot-bell, Felipet, Poeta de molta forsa, y A. B.—Dispensin, lo que 'ns envian aquesta semana no fa per casa.

CIUDADANOS Pau Matallops, Joseph Montes, Xicot com cal, A. Gilbert, Capellá pre-historich, Soci de la juvenil, Amadeo, Pepe Ramugosa, Elvira é Irene, Capella Punxeta, Maria Carme, Dos Raltes de Reus, A. Alacava, Paco y Manolo, Pepet d' Esplugas, Orimiscac Alvejam, Llus de Francavilla, J. Coca y Coca, L. Lopez y Lopez, Un Reusense, Botiquín, Romá Espinat, Saldoni de Vallcarca, Nas gros, D. C., Amadeo, Moderat, Net del avi, P. R. Orpi, F. M. Gamarús, Bruno Duran, J. T. Anzuila, I. Llopis y C., Fasolet, Rey d' Oros, Picio Adam y C., Ehetrich, Joanel de Reus, y F. Teva.—Insertaréu alguna cosa de lo que 'ns envian.

CIUDADANOS Rapitench—Té molta rahó: l' autor de l' obra a que 's refereix no se 'n ha donat fins que ha rebut la seva atenta carta.

—F. Mestre Noé.—L' una poesia es fulxeta; l' altre inservible.—J. M. Bernis: Naturalment.—Noy de la mare: Gracias per lo obsequi que 'ns dedica; la cosa es massa intima per posarla en lletres de motillo.—J. Straramsa: Está molt bè.—Odracir Sam: Esta bè, respecte a la pregunta que 'ns fa, passi per la botiga y l' enteraran.—J. Sufrañes Urpi: No fassa com en Sauri! Ja veu que li dibhem en vers.—Sabateret del Poble Sech: No podem aprofitar més que la xarada.—J. Cap: En efecte, 's coneix qu' es fet depressa; pero ja buscarém alguna cosa de lo que tenim rebut.—J. F. Gavires: Hauria d' arreglarse una mica, procurant que sortís més concisa.—L. Milla: Si no lo que 'ns envia, mirarem de ficarhi alguna cosa.—Follet: Gracias per la remesa, esta molt bè.—Delfi Rosell: No més hi ha un acudit que puza passar.—Panxa contenta: Aprofitarem alguna cosa.—S. Ust: Queda complascut.—J. S. Pañé: Haurá de arreglarse una mica.—Sir Byron: Aprofitarem alguna cosa.—J. Baucells Prat: Es massa descarnat.—R. P. Vilaseca: Per ser qüestions tant locals y ser los cárrechs que formulán tant poch precisos, no podem parlarne.—N. Castelló y M.: Es molt fluiet.—J. Aleix: Ja 's coneix qu' es fet depressa: quan ho escriu ab més espay, vosté ho fa millor.—Metje brut: Podrém aprofitarne alguna coseta.—Pere Creus: Es més vell que l' anar a peu.—Gallfarden: Encare qu' es molt lo que 'ns envia, es molt poch lo que pot aprofitarse.—Cuca-rauc: La primera poesia es passadora; l' altra no fa per casa.—Noy de Gelida: L' imitació no es prou digna de la poesia imitada.

CIUDADANOS Rapitench—Té molta rahó: l' autor de l' obra a que 's refereix no se 'n ha donat fins que ha rebut la seva atenta carta.

—F. Mestre Noé.—L' una poesia es fulxeta; l' altre inservible.—J. M. Bernis: Naturalment.—Noy de la mare: Gracias per lo obsequi que 'ns dedica; la cosa es massa intima per posarla en lletres de motillo.—J. Straramsa: Está molt bè.—Odracir Sam: Esta bè, respecte a la pregunta que 'ns fa, passi per la botiga y l' enteraran.—J. Sufrañes Urpi: No fassa com en Sauri! Ja veu que li dibhem en vers.—Sabateret del Poble Sech: No podem aprofitar més que la xarada.—J. Cap: En efecte, 's coneix qu' es fet depressa; pero ja buscarém alguna cosa de lo que tenim rebut.—J. F. Gavires: Hauria d' arreglarse una mica, procurant que sortís més concisa.—L. Milla: Si no lo que 'ns envia, mirarem de ficarhi alguna cosa.—Follet: Gracias per la remesa, esta molt bè.—Delfi Rosell: No més hi ha un acudit que puza passar.—Panxa contenta: Aprofitarem alguna cosa.—S. Ust: Queda complascut.—J. S. Pañé: Haurá de arreglarse una mica.—Sir Byron: Aprofitarem alguna cosa.—J. Baucells Prat: Es massa descarnat.—R. P. Vilaseca: Per ser qüestions tant locals y ser los cárrechs que formulán tant poch precisos, no podem parlarne.—N. Castelló y M.: Es molt fluiet.—J. Aleix: Ja 's coneix qu' es fet depressa: quan ho escriu ab més espay, vosté ho fa millor.—Metje brut: Podrém aprofitarne alguna coseta.—Pere Creus: Es més vell que l' anar a peu.—Gallfarden: Encare qu' es molt lo

FINIS HISPANIE. (Dibuix de M. Moliné.)

Si 'ls seus intents desbaratan,
 Espanya no 's pot queixar;
 los mateixos que la matan,
 la portarán á enterrar.